

Til: Fjármála- og efnahagsráðherra

Frá: Bankasýslu ríkisins

Dags.: 17. desember 2020

Efni: Sölumeðferð eignarhluta í Íslandsbanka hf.

Minnisblað

Í þessu minnisblaði er að finna rökstuðning Bankasýslu ríkisins fyrir tillögu um sölumeðferð eignarhluta ríkisins í Íslandsbanka hf. („Íslandsbanka“) og fyrirkomulagi hennar, sbr. ákvæði 1. mgr. 1. gr. laga nr. 155/2012 um sölumeðferð eignarhluta ríkisins í fjármálafyrirtækjum. Tillaga stofnunarinnar er svohljóðandi:

Að selja eignarhluti í Íslandsbanka hf. þar sem stefnt verður að skráningu eignarhluta á skipulegan verðbréfamarkað innanlands í kjölfar almenns útboðs.

Þann 4. mars sl. ritaði Bankasýsla ríkisins skýrslu, *Eignarhald og sala á Íslandsbanka hf.: Stöðuskýrsla varðandi fyrirhugaða sölumeðferð*.¹ Sama dag lagði stofnunin fram tillögu til ráðherra. Tillagan þá var svohljóðandi:

Að selja að lágmarki fimmtungshlut (20%) í Íslandsbanka hf. í samhliða sölufjerli, þar sem aðallega verður stefnt að skráningu eignarhluta á skipulegum verðbréfamarkaði í kjölfar almenns útboðs (útboðsleið) og til hliðar beinni sölu á hluta eða öllum eignarhlut ríkisins í bankanum (uppboðsleið).

Vegna mikilla breytinga á efnahagsmálum í kjölfar heimsfaraldurs kórónuveirunnar afturkallaði Bankasýsla ríkisins áður framlagna tillögu þann 16. mars sl.

Frá afturköllun tillögunnar hefur þróun á fjármálamörkuðum og afkomu Íslandsbanka aftur á móti verið mun betri en vonir stóðu til um miðjan mars mánuð. Frá 16. mars til 16. desember sl. hafa hlutabréf í íslenskum félögum (vísitala aðallista) hækkað um helming (50,0%) og hlutabréf í evrópskum bönkum (STOXX Euro 600 banka vísitalan) hækkað um tæpan þriðjung (32,4%).² Einnig hafa á þessu tímabili átt sér stað farsæl hlutabréfaútboð innanlands með mikilli þátttöku almennings. Þá hefur afkoma Íslandsbanka það sem af er árinu verið betri heldur en álykta má af sviðsmyndaspá Seðlabanka Íslands úr ritinu *Fjármálastöðugleiki 2020/1* frá 1. júlí sl. Á sama tímabili eru aftur á móti afar fá dæmi um beina sölu eða sameiningar á bönkum í Evrópu.

Í ljósi þessarar þróunar telur Bankasýsla ríkisins rétt að leggja fram tillögu um sölumeðferð á þessari stundu og stefna að frumútboði hluta, en ekki beinni sölu til hliðar eins og tillaga stofnunarinnar frá 4. mars sl. hljóðaði. Sölumeðferð verður hagað í samræmi við ákvæði laga nr. 155/2012 og laga nr. 88/2009 um Bankasýslu ríkisins, þar sem fram koma áherslur á endurreisn öflugs innlends fjármálamarkaðar, virka og eðlilega samkeppni og virka upplýsingamiðlun til almennings, sem og markmið um hagkvæmni, opið sölufjerli, dreift eignarhald, gagnsæi og hlutlægni. Einnig er ljóst að sölumeðferð verður hagað í samræmi við ákvæði sáttar við Samkeppniseftirlitið, sbr. ákvörðun nr.

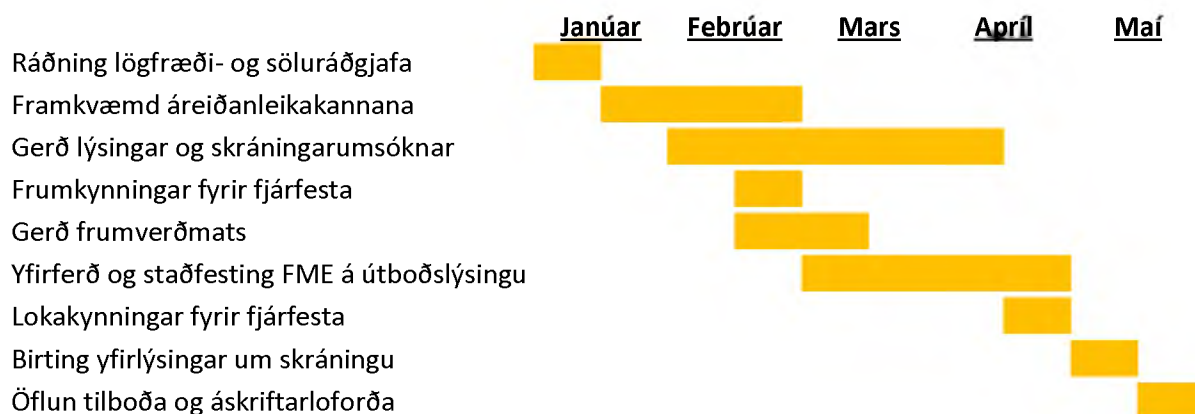
¹ Sjá http://www.bankasysla.is/files/St%C3%B6%C3%BDusk%C3%BDrsla_136716718.pdf

² Á sama tímabili hefur einnig hlutafjármargfaldari Arion banka hf. hækkað úr 0,55x í 0,84x.

9/2016. Þá mun stofnunin leggja sérstaka áherslu á að lágmarka áhættu og fjárútgjöld ríkissjóðs við framkvæmd sölumeðferðar.

Tafla 1 sýnir framgang sölumeðferðar eignarhluta með frumútboði og skráningu hluta á innlendum skipulegum markaði. Í töflunni er að finna þau skref, sem taka þarf frá því að ráðherra ákveður að hefja sölumeðferð, sbr. ákvæði 2. mgr. 2. gr. laga nr. 155/2012, og þangað til að ráðherra tekur afstöðu til fyrirbyggjandi tilboða, sbr. ákvæði 2. mgr. 4. gr. sömu laga.³ Skrefin í töflunni eru í samræmi við viðteknar venjur á hlutabréfamörkuðum og ákvæði laga nr. 155/2012 og laga nr. 88/2009. Bankasýsla ríkisins gerir ráð fyrir að sölufarlið, sem er umfangsmikið í framkvæmd, hefjist með ráðningu alþjóðlegra og innlendra lögfræði- og söluráðgjafa og ljúki fimm mánuðum síðar með öflun tilboða og áskriftarloforða.

Tafla 1: Sölufarli með frumútboði og skráningu á innlendum skipulegum markaði á árinu 2021

Bankasýsla ríkisins telur ekki rétt á þessari stundu að festa stærð eignarhlutar, sem bjóða eigi til sölu í útboðinu, þar sem áætluð eftirspurn fjárfesta eftir hlutum í Íslandsbanka, bæði varðandi fjölda hluta og verð á hlut, muni einungis liggja fyrir eftir fjárfestakynningar undir lok sölufarlis. Mun eftirspurn þeirra vera háð afkomu Íslandsbanka og þróun á fjármálamörkuðum á fyrri hluta næsta árs. Þar sem það er viðtekin venja á hlutabréfamarkaði að birta einungis fjölda seldra hluta og áætlað verðbil í yfirlýsingu um skráningu (e. intention to float) og í skráningarlýsingu telur stofnunin rétt að ákvörðun um fjölda seldra hluta verði ekki tekin fyrr en þá, þ.e. í maí á næsta ári.⁴ Þá ættu einnig að liggja fyrir upplýsingar um arðgreiðslugetu Íslandsbanka, sem áætlað er að birta ársreikning 2020 þann 10. febrúar nk. og árshlutareikning fyrir fyrsta ársfjórðung 2021 þann 5. maí nk., en arðgreiðslur gætu þá verið hagfelldari fyrir ríkissjóð heldur en sala eignarhluta, sérstaklega ef þróun á fjármálamörkuðum verður óhagstæð. Verði þróun á afkomu Íslandsbanka aftur á móti neikvæð, þannig að hvorki fáist ásættanlegt söluverð fyrir eignarhlutina né arðgreiðsla, gæti Bankasýsla ríkisins lagt til við ráðherra að hverfa frá sölu og stofnunin í framhaldinu ráðast í viðeigandi breytingar hjá bankanum.

³ Áður en ákvörðun ráðherra liggur fyrir þarf hann að útbúa greinargerð fyrir nefndir Alþingis, sbr. ákvæði 1. mgr. 2. gr. sömu laga.

⁴ Reglur kauphalla miða oft við að lágmarki 25% hluta séu í eigu 500 almennra fjárfesta, en Bankasýsla ríkisins telur unnt að fá undanþágu þar að lútandi í ljósi undirliggjandi stærðar Íslandsbanka. Sjá t.d. „Nordic Main Market Rulebook for Issuers of Shares“ dags. 1. maí sl.